

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 31111/ /2008. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva – a Fővárosi Bíróság 20.K.34.749/2008/10. számú ítélete alapján – a panaszos képviselője által benyújtott panasz tárgyában – folytatott új közigazgatási eljárás során figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 82/2008. (IX. 1.) számú állásfoglalása megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdése *a*) pontjára, valamint 109. §-ának (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságra – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) képviselő
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Repülőtéri Rendőr Igazgatóság igazgatója
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos képviselőjében eljáró ügyvéd által előterjesztett panaszban ismertetett tényállás szerint a panaszost az IRM Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal Budapesti és Pest Megyei Regionális Igazgatóság Idegenrendészeti Hatósági Osztálya 2008. május 28-án kelt határozatával kiutasította a Magyar Köztársaság területéről, mellyel egyidejűleg elrendelte az idegenrendészeti őrizetbe vételét. Az őrizetet a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság (a továbbiakban: RRI) Őrzött Szállásán (a továbbiakban: Őrzött Szállás) hajtották végre. A panaszos a fogvatartás során több alkalommal megtagadta az étkezést, melynek következtében egészségi állapota olyan mértékben megromlott, hogy 2008. június 19-étől kezdődően több alkalommal kiszállításra került kórházba ellátás (infúziós kezelés) céljából. A panasz megjegyzi, hogy a panaszos rossz egészségi állapotát már az Őrzött Szállásra történt befogadáskor is rögzítették, magas vérnyomása miatt már korábban is többször vizsgálta meg az ott szolgálatot teljesítő orvos, illetve került kiszállításra a jelzett egészségügyi intézménybe. Ugyancsak megjegyezzük, hogy az étkezés megtagadása kapcsán megvizsgálták a panaszos pszichiátriai állapotát is, azonban "ilyen jellegű problémát nem, csak depressziót diagnosztizáltak".

2008. június 27-én a délutáni órákban is ilyen kezelésre került volna sor. A panaszos a zárkájában, az ágyában feküdt, amikor egy szolgálatot teljesítő rendőr belépett a zárkába, és felszólította, hogy készüljön fel a kórházi kezelésre történő ki szállításra. A panaszos a felszólításnak nem tett eleget, mert nem érezvén magát betegnek, önként nem kívánta magát egészségügyi ellátásnak alávetni.

A panasz szerint ezt követően egy másik rendőr lépett a zárkába, megragadta a karjánál az ágyban fekvő panaszost, lehúzta a földre, majd pedig továbbra is a karjánál fogva kihúzta a zárkából a földön fekvő panaszost, végig az objektum folyosóján, egészen az objektum bejáratánál található előállító helyiségig. Itt a panaszos elmondása szerint kezeit elől megbilincseltek és vezetőövet is raktak rá, majd a kórházba szállították.

A fentieket megfigyelte a panaszos zárkatársa, valamint több, az Őrzött Szállás folyosóján tartózkodó fogvatartott is. Ezen személyek angol nyelven írt közös beadványukban le is írták a látottakat. A panaszos az intézkedést nyomban sérelmezte az Őrzött Szállás személyzeténél.

A panasz az alábbiakat sérelmezi a fent részletezett rendőri intézkedéssel kapcsolatban:

- a kényszerítő eszköz alkalmazásának módja az adott helyzetben teljes mértékben indokolatlan volt és szükségtelen volt, illetve súlyosan sértette a panaszos emberi méltóságát, mert a panaszos nem tanúsított a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 58. § (2) bekezdésében „meghatározott (aktív) ellenszegülést, így eleve kérdéses bármely kényszerítőeszköz alkalmazásának jogszerűsége”;
- a képviselő feltételesen kifejti, hogy ha a panaszost nem is illette meg az egészségügyi ellátás visszautasításának joga, és a rendőr jogosult volt kényszerítő eszközt alkalmazni, a fenti rendelkezések alapján akkor is szükségtelen és aránytalan volt ilyen mértékű és jellegű kényszerítőeszköz alkalmazását tekintetbe véve a panaszos idős korát, gyenge testalkatát és kifejezetten rossz egészségi állapotát. A panaszos ráadásul csak passzív ellenszegülést fejtett ki, így nem volt indokolt a "rögtönös és erőteljes fizikai behatás" alkalmazása;

- a beadvány hangsúlyozza, hogy az Rtv. 47. §-ában foglalt testi kényszer alkalmazásának módja önmagában is, de a panaszos fizikai állapotára és magatartására tekintettel különösen aránytalanná teszi a kényszerítő eszköz használatát. Még a panaszosnak a fogvatartás biztonságát súlyosan veszélyeztető, aktív ellenszegülő magatartása esetén is aránytalan lett volna a testi kényszer ilyen megalázó, az emberi méltóságot súlyosan sértő módon történő alkalmazása;
- A képviselő álláspontja szerint nem volt azonnali beavatkozást igénylő szükséghelyzet, ezért az intézkedő rendőrnek lehetősége és kötelessége lett volna arányosabb intézkedést választania.

A képviselő az általa 2008. október 29-én keltezett keresetlevélben úgy nyilatkozik, hogy a kényszerítő eszköz jogalapját illető feltételes módú kitételek „gondolat-felvetés szintjén kerültek megfogalmazásra” a panaszban, nem kívánták komolyan megkérdőjelezni a rendőri fellépés indokoltságát.

Részletesen kifejti azonban indokait az arányosság elvének megsértése tekintetében, miszerint a testi kényszer mint gyűjtőfogalom több cselekvési módozatot foglal magában. Ezek közül a rendőr nem az emberi méltóságot legkevésbé sértő, legkevésbé megalázó módozatot választotta. A képviselő annak ellenére, hogy a keresetlevél második pont első mondatában nem vitatta, hogy a rendőr „az esetleges életveszély megelőzése érdekében lépett fel”, a keresetlevél negyedik oldal második bekezdés zárójeles mondatában kijelenti, hogy a rendőri az intézkedés pillanatában a panaszos „nem volt közvetlen életveszélyben, így ennek elhárítását sem lehet célnak tekinteni;”. Az alkalmazandó jogkorlátozás mértékét pedig az intézkedés célját figyelembe véve kell megválasztani. Továbbra is sérelmezi a képviselő, hogy az intézkedésre más fogvatartottak jelenlétében került sor. Ezzel összefüggésben az intézkedést a megalázó bánásmód tilalmába ütközőnek értékeli.

II.

A rendelkezésre álló rendőri jelentések és a (fogvatartott) szemtanúk által angol nyelven tett közös írásbeli beadvány, valamint tanúk meghallgatása alapján az alábbi tények állapíthatók meg.

Az Őrzött Szállás vezetőjének 1753/2008/ált. számú 2008. július 1-jén kelt jelentése szerint a panaszos kb. három hete az Őrzött Szállás által kiosztott élelmiszert nem minden esetben fogadta el, ennek ellenére az érintett elmondása szerint nem tagadta meg az étkezést. Kirendelt tolmács melletti meghallgatása alkalmával a panaszos elmondta, hogy olyan vallást gyakorol, melyet a Kínai Népköztársaságban üldöznek, Magyarországon nincs munkalehetősége, ezért olyan kilátástalan helyzetbe került, hogy nem akar tovább élni. Mivel vallása nem engedi a tetteges öngyilkosságot, ezért a hiányos táplálkozással kíván meghalni. A meghallgatása alkalmával közölte a panaszossal, hogy súlyos egészségromlás esetén nem tagadhatja meg az orvosi ellátást.

A rendszertelen táplálkozás miatt a panaszos súlycsökkenése okán az RRI egészségügyi szolgálat vezető orvosa öt napon keresztül tartó infúziós kezelést rendelt el 2008. június 26. és június 30. között, melyet a kórház pszichiátriai osztályán hajtottak végre.

2008. június 27-én a napi kezelésre szállítás kezdetekor nevezett személy nem volt hajlandó többszöri felszólítás után sem a körletéből előjönni, passzívan ellenállt a rendőri intézkedésnek. A szolgálatban levő r. törzszászlós ezért többszöri felszólítás után a panaszossal szemben testi kényszer alkalmazott és elvezető fogással a kezénél fogva kényszerítette az ellenállás feladására. Az Őrzött Szállás vezetője a 1753/2008/ált. számú 2008. július 1-jén kelt jelentésében leírja, hogy az érintett továbbra sem volt hajlandó lábra állni, ezért „a földön kellett kihúzni a helyiségből”. Ezt az őr-kísérő szolgálatban levő r. főtörzsőrmester biztosításával hajtotta végre.

A testi kényszer alkalmazását az intézkedő rendőr jelentette szóban és írásban. Az intézkedés során sérülés nem keletkezett, az intézkedés alá vont nem jelzett a kórházban sem sérülést. A szállítás és a kezelés során további ellenállást a panaszos nem tanúsított.

Az Őrzött Szálláson befogadott személyek az intézkedés alá vont kivételével angol nyelvű panaszlevelet nyújtottak be az ügyeletesi feladatot ellátó szolgálati csoportvezető részére 2008. június 29-én, melynek hivatalos fordítását a jelentéshez mellékeltek.

Az Őrzött Szállás nyilvános telefonkészülékén a befogadottak közül egy személy egy általa meg nem nevezett jogvédő szervezet irányába az esetről beszámolt, melyből kifolyólag a Magyar Helsinki Bizottság képviselőjében – a panaszos képviselőjét ellátó – ügyvéd a 2008. június 30-án előre tervezett monitoring vizsgálat során konzultált a panaszossal, és részére az Őrzött Szállás munkatársai a szükséges tájékoztatást megadták.

Az intézkedést foganatosító r. törzszászlós 2008. június 28-án kelt jelentése szerint 2008. június 27-én 08.00 órától látott el szolgálati csoportvezetői szolgálatot az RRI Őrzött Szállásán. Őr-kísérő szolgálatba két r. főtörzsőrmester volt beosztva.

13.20 órakor a r. törzszászlós utasította az egyik r. főtörzsőrmestert, hogy a külföldit készítse fel az indulásra és kísérje az ún.: IOM váróba. Mivel már az előző napon is passzív ellenállást tanúsított a panaszos, erre számítva az ún.: zsilip mindhárom ajtaját nyitva hagyták a biztonságos kiemelés érdekében. A külföldi nem volt hajlandó magát a kötelező orvosi kezelésnek alávetni, az ágyból a r. főtörzsőrmester többszöri felhívására sem volt hajlandó felkelni. Ekkor ért a jelentést tevő r. törzszászlós a körlethez, felszólította a külföldit passzív ellenállásának abbahagyására, valamint arra, hogy a körletéből menjen ki. Erre a panaszos nemmel válaszolt, ezért a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával kényszerítő intézkedés foganatosítását helyezte kilátásba, melyre a panaszos továbbra is kifejezte ellenállási szándékát. Ezután a r. törzszászlós elvezető fogással igyekezett az ágyból kiemelni a panaszost, de az passzív ellenállást tanúsítva a földre feküdt. Az intézkedő rendőr a jelentésében leírja, hogy ekkor a „jobb karjánál fogva húztam ki az őrzött területről” a panaszost az ún.: IOM váróba, mely intézkedést az egyik r. főtörzsőrmester biztosította. A jelentés szerint a rendőr az Rtv. 47. §-ban foglaltaknak megfelelően alkalmazott testi kényszer.

A váróba érve a panaszos további ellenszegülést nem tanúsított ezért további kényszerítőeszköz alkalmazására – kísérés során – nem került sor. A jelentés rögzíti, hogy a panaszosnak sérülése nem keletkezett. A panaszos visszaérkezését követően a körletébe kísérésekor elkérte az intézkedő rendőr azonosító számát, nevét, rendfokozatát, melyet az érintett rendőr megadott.

Az intézkedést megkezdő, majd a testi kényszer során azt biztosító r. főtörzsőrmester 2008. június 27-én kelt jelentése szerint 2008. június 27-én 06.00 órától látott el őr-kísérő szolgálatot az RRI Őrzött Szállásán. 13.20 órakor utasítást kapott a szolgálati csoportvezetőtől, hogy a panaszost szólítsa fel, hogy készüljön fel a mesterséges táplálásra történő szállítására. Mivel már az előző napon is passzív ellenállást tanúsított a panaszos, erre számítva az ún.: zsilip mindhárom ajtaját nyitva hagyta a biztonságos kiemelés érdekében. A

panaszos nem volt hajlandó magát a kötelező orvosi kezelésnek alávetni, többszöri kérésre, felszólításra sem kelt fel az ágyból. Ekkor érkezett a helyszínre a szolgálati csoportvezető aki szintén utasította a panaszt a hálóból való kijövetelre. Utasítására nemmel válaszolt, ezt követően a szolgálati csoportvezető a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával kényszerítő intézkedés foganatosítását helyezte kilátásba. A panaszos közölte, hogy nem megy sehova. Ekkor egy elvezető fogással próbálta az ágyból kiemelni a panaszt a szolgálati csoportvezető, de a panaszos „passzív ellenállást tanúsítva a földre feküdt.”. Ezután jobb karjánál fogva húzta ki az őrzött területről a panaszt az IOM váróba a szolgálati csoport vezetője. A panaszosnak sérülése nem keletkezett. Ezt követően a panaszos további ellenállás nélkül részt vett az előírt kezelésen, majd a hálókörletbe történt visszakísérésekor a panaszos elkérte a testi kényszert alkalmazó rendőr azonosító számát, nevét, rendfokozatát.

Az RRI igazgatójának tájékoztatása szerint a panaszossal szemben alkalmazott kényszerítő eszköz jogszerűségének parancsnoki kivizsgálása 2008. július 1-jén megtörtént. A kivizsgáló jelentés szerint a testi kényszer alkalmazása törvényes, indokolt és szakszerű volt. Az Őrzött Szállás r. törzszászlósa szabályos karfeszítéssel végrehajtott elvezető fogással kényszerítette a panaszt az elhelyezési körlet elhagyására, annak érdekében, hogy az egészségügyi intézetbe az elszállítását meg lehessen kezdeni. Az elvezetés során természetesen a kínai állampolgár nem került végighúzásra a fogda folyosóján, őt a vele szemben eljáró rendőrtelkintettel arra, hogy a panaszos „önmagát elhagyva” továbbra is ellenállt – a levegőben tartva vitte, miközben csak a lábai érték a fogda járólap borítását. Az intézkedés során a másik őrkísérőőr biztosította a helyszínt, mivel az Őrzött Szállás speciális kialakítása miatt, több külföldi őrizetes is tartózkodott a körletben.

Kerekesszékek alkalmazása az eszköz hiányában nem volt lehetséges, illetve az intézkedés alá vont személy orvosi besorolás alapján járó-beteg kategóriába tartozott.

Az igazgató megállapítása szerint az intézkedés a panaszos emberi méltóságát nem sértette, egyben megemlíti, hogy a panaszos 2008. augusztus 08-án – feltehetőleg – öngyilkossági szándékkal a csuklóját műanyag evőeszközzel több helyen megvágta, illetve egy öngyújtót lenyelt. Az eset során az azonnali rendőri intézkedésnek és az orvosi ellátásnak köszönhetően csak könnyebb sérüléseket okozott magának a panaszos.

A panaszt 2008. augusztus 29-én a Kínai Népköztársaságba kitoloncolták.

A rendőri intézkedéssel kapcsolatban terjesztettek elő angol nyelvű beadványt az Őrzött Szálláson fogvatartott személyek. A beadványhoz mellékelt fordítás szerint a nyilatkozó személyek a 2009. június 27-én a panaszt „állatként” kezelve a r. törzszászlós kihúzta az ágyból, a földön húzva vitte át az irodába. A nyilatkozat tevő elmondása szerint még nem látott ilyen, minden ok nélküli erőszakot, már csak kora és egészségi állapota okán sem. Barátságos volt, nem érdemelt olyan bánásmódot amit kapott. Az esetet követő mintegy negyvenöt perccel később, ezért kérdőre vonták az intézkedő rendőrt, aki azt válaszolta, hogy Ő a felelős, ha a fogvatartott meghal, mert nem eszik, ezért vitték el. Majd a nyilatkozat megemlíti, hogy „a budapesti Menekültügyi Főbiztos Úrnak” jelentették az esetet, és kijelenti, hogy a szolgálatban levő rendőrt senki nem panaszolhatja be.

Az Őrzött Szállás vezető helyettesének tájékoztatása szerint a beadványtevő fogvatartottak a panaszügy kivizsgálásának kezdetekor 2008. szeptember 16-án már nem tartózkodtak az Őrzött Szálláson.

Mivel a felsorolt bizonyítékok között lényeges ellentmondás merült fel a testi kényszer végrehajtásának módja tekintetében, ennek feloldása érdekében a testi kényszert alkalmazó r.

törzszászlóst és a biztosítási tevékenységet végző r. főtörzsőrmestert a hatóság tanúként hallgatta meg.

A testi kényszert fogatosító rendőr törzszászlós – aki meghallgatásától számított két éve közelharc és intézkedéstaktikai oktató – tanúként történt meghallgatása alkalmával elmondta, hogy nem emlékszik, hogy a panaszos korábban megtagadta-e a kényszertáplálást. Elmondta, hogy a panaszossal magyar nyelven kommunikált, a panaszos azt jól értette, mivel tudomása szerint a panaszos hosszabb időn át tartózkodott Magyarországon az Őrzött Szállásra kerülését megelőzően.

A rendőr tanúvallomása szerint a panaszolt intézkedést megelőzően a körletében tartózkodó panaszost felszólította, hogy öltözzön fel, mert mennie kell a kórházba. Azt mondta erre magyarul, hogy ő nem megy sehova. Ekkor a rendőr megpróbálta szóban meggyőzni ennek szükségességéről. Mivel előző nap is kapott már ilyen kezelést, ezért tudnia kellett, miről van szó, ráadásul az orvos el is magyarázta neki. Ám a panaszos ismét azt mondta, nem megy, ő egészséges. Ekkor a rendőr határozott hangon felszólította, hogy a törvény nevében álljon fel, és induljon ki, különben kényszerítő eszközt alkalmaz vele szemben. A panaszos továbbra sem engedelmeskedett. Erre egy karkulcsolással emelte ki az ágyból, taktikai okokból. Azért, hogy az intézkedés alá vont ne tudjon magában vagy a vele szemben intézkedőben kárt tenni, esetleg olyan eszközökkel (pl. drót, borotvapenge, késnek kialakított plexi darab), amelyeket elrejtve korábban már megtaláltak más fogva tartottak esetében. Ezután a panaszos eleresztette magát, leesett a földre. Itt fogást a rendőr már nem válthatott, mert az nem lett volna biztonságos. A rendőrnek mindenképpen hátrafelé kellett mozognia, mert csak így juthatott ki a zárkából, tehát mindenképpen maga felé kellett húznia a panaszost, mivel nincs hely megfordulni. A zárkából való kivezetés előtt a panaszost a rendőr megemelte, mert a teljes testet nem lehet húzni a földön, így a panaszos majdnem álló helyzetbe került, a lába, a talpa lent volt a földön, ha járni akart volna, képes lett volna rá. Ennek a teljes intézkedésnek – a kényszerítő eszköz alkalmazásának – kivitelezése nem tarthatott tovább 5-6 másodpercnél. Ennyi kb. a reakcióideje annak, aki a zárkában tartózkodik, illetve a zárt területen lévő többi külföldinek. A r. főtörzsőrmester biztosította az intézkedést, becsukta az ajtókat és a rácsokat, ahogy áthaladtak azokon. A panaszos végig ebben a testhelyzetben maradt, az intézkedésnek passzívan ellenállva. A testi kényszert fogatosító rendőr elmondása szerint a panaszos eközben artikulátlanul kiabált, és a rendőr nem emlékszik hasonló rendkívüli esetre, melynek az akkor fogvatartottak ugyanígy szemtanúi voltak vagy lehettek az Őrzött Szálláson. Az intézkedést legfeljebb ketten láthatták. Mások nem láthatták a fogvatartottak közül. A rendőr nem tudja, hogy a fenti levelet kik fogalmazhatták meg, illetve ki segíthetett nekik ebben.

A testi kényszer fogatosításának biztosítását végző r. főtörzsőrmester tanúvallomása lényegileg megegyezik a r. törzsőrmester tanúvallomásával az alábbi eltérésekkel.

A tanú szerint a panaszos korábban is megtagadta a kényszertáplálást. A testi kényszer fogatosítása alatt a tanú biztosította a helyiséget, a többi külföldit távol tartotta az intézkedéstől. A panaszosnak az intézkedő rendőr hátra csavarta a kezét, megfogta a vállát és hátrálva vezette ki a panaszost úgy, hogy annak a lába a földet érte, lépkedett. Amikor elérték az ajtót, arrébb állt és kiengedte őket és a biztosítási feladat végrehajtása miatt szemmel tartotta a bent lévöket. A folyosón ugyanúgy kísérte folyamatosan végig az előállítóig a panaszost az intézkedő r. törzszászlós, ez alatt nem kiabált a panaszos. A tanú szólt a többi külföldinek magyarul, hogy mindenki maradjon a helyén, senki ne zavarja az intézkedést. Azért magyar nyelven tette ezt, mert többen voltak, akik BV intézetből kerültek az őrzött szállásra, és a tanú tudta – tapasztalta –, hogy értenek magyarul. A tanú elmondta, hogy

ketten fogva a panaszost nem kísérhették, úgy kellett fogatosítaniuk az intézkedést ahogy tették, hiszen biztosítani kellett a helyszínt, felügyelve a többi fogvatartottat.

III.

A megismételt eljárás során – a Fővárosi Bíróság 20.K.34.749/2008/10. számú ítélete alapján – szükségessé vált¹ a keletkezett bizonyítékokban rejlő ellentmondások feloldása és a tényállás azon részének tisztázása, hogy a panaszos IOM váróba húzás a pontosan milyen módon történt, illetve a képviselő kereseti kérelme alapján vizsgálni szükséges, hogy a – képviselő által sem vitatottan szükséges és jogalappal alkalmazott – testi kényszer kivitelezésének módja az emberi méltóságot sértette-e, a megalázó bánásmód tilalmába ütközött-e.

Ezek alapján a vizsgálat tárgyát képezi az egyes bizonyítékok között feszülő ellentétek feloldása, ezek alapján új, tisztázott tényállás megállapítása, annak érdekében, hogy az alkalmazott testi kényszer kivitelezésének alapjogot sértő, vagy korlátozó módjával kapcsolatos panasz megalapozottsága érdemben eldönthető legyen.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az alábbi tényállást állapítottam meg a döntésem alapjául.

A panaszost az IRM Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal Budapesti és Pest Megyei Regionális Igazgatóság Idegenrendészeti Hatósági Osztálya 2008. május 28-án kelt határozatával kiutasította a Magyar Köztársaság területéről, mellyel egyidejűleg elrendelte az idegenrendészeti őrizetbe vételét. Az őrizetet az RRI Őrzött Szállásán hajtották végre. A panaszos fogvatarása során többször saját egészsége ellen fordult.

A panasz tárgyává tett rendőri intézkedést akkor fogatosították a külföldivel szemben, amikor fogva tartása alatt az étkezést megtagadta. Elmondása szerint a Falun Gong nevű szekta szimpatizánsa, ezért Kínába történő visszautazása esetén üldözés veszélye fenyegeti, Magyarországon nem tudott munkához jutni, így helyzete kilátástalanná vált, ezért meg akart halni.

A panaszos rendszertelen táplálkozása miatt, az RRI orvosa minden nap ellenőrizte az egészségi állapotában beálló változásokat, melynek során a testsúly csökkenése miatt, infúziós kezeléssel történő táplálását rendelte el 2008. június 26. és június 30. közötti időszakban. A panaszos a június 27-i kezelésnek nem volt hajlandó magát alávetni, az elhelyezési körletéből a rendőri utasítás ellenére sem volt hajlandó e célból eltávozni. A Őrzött Szálláson dolgozó, szolgálati csoportvezetői szolgálatot teljesítő rendőr főtörzszászlós a többszöri kérés, majd az eredménytelen felszólítást követően testi kényszert alkalmazva kívánt érvényt szerezni az utasításnak, mely során a panaszost – karkulcsolás módszerével – az ágyából megpróbálta kiemelni, azonban a panaszos ellenállt és a földre esett. Ezután, mivel

¹ A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 111. § (1) és (3) bekezdése alapján a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság - az ügy érdemére ki nem ható eljárási szabály megsértésének kivételével - jogszabálysértés megállapítása esetén a közigazgatási döntést hatályon kívül helyezi, és szükség esetén a hatóságot új eljárásra kötelezi. Törvény rendelkezhet úgy is, hogy meghatározott közigazgatási hatósági ügyben a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság a közigazgatási döntést megváltoztathatja. A hatóságot a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság határozatának rendelkező része és indokolása köti, a megismételt eljárás és a határozathozatal során annak megfelelően köteles eljárni.

a panaszos továbbra sem akart lábra állva távozni a körletből, és a rendőr – a karkulcsolást feladva a dulakodás lehetőségének tette volna ki magát – a karkulcsolást folytatva kihúzta a panaszost a helyiségből az Őrzött Szállás ügyeleti helyiségéig úgy, hogy – mivel lépni nem akart a panaszos – a teljes teste nem, csak a lábai érték a földet.

A fogvatartottak nyilatkozata valamint az őrzött Szállás vezetőjének jelentése és az érintett rendőrök jelentése ellentmond az RRI igazgatójának tájékoztató levelében foglalt azon állítással, hogy a panaszost szabályos karfeszítéssel vezették ki a körletéből, a tekintetben, hogy előbbiek szerint a panaszost a földön húzták. A földön húzás kifejezés alatt érthető az is, hogy a panaszos teljes teste vagy annak nagy része a földet érte amikor húzták. Az ellentmondás feloldására a hatóság tanúként hallgatta meg az intézkedő rendőröket, akik tanúvallomásukban részletezték a testi kényszer kivitelezésének módját. A vallomásokban ismertetett „karkulcsolás” kivitelezéséből adódóan, a panaszos teljes testének a földön húzása nem történhetett meg. E technikát végrehajtva a panaszos keze a saját háta közepéhez került, izületei oly mértékben megfeszültek, hogy az oda rögzült, a rendőr a megfeszített, derékszögben meghajlított kar alatt saját alkarját felcsúsztatta a panaszos válláig. Ezzel a karrögzítési móddal a rendőr a panaszos mozgását meghatározó mértékben uralma alá vonta, kizárva ezzel a váratlan támadást, vagy az eredményes menekülési kísérletet a fogásból.

A szolgálati csoportvezetői szolgálatot ellátó rendőr a karkulcsolás módszerével kivitelezett elvezető fogással az ellenálló panaszost olyan helyzetbe rögzítette, mely a panaszos mozgását lehetővé tette, ugyanakkor esetleges váratlan támadásának, ellenállásának lehetőségét kizárta, s őt a körletéből kihúzta úgy, hogy annak lábai – mivel lépni nem akart – a földet érték.

Mindezek alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy a – tanúvallomásnak megfelelően – panaszosnak csak a lábai érték a földet, húzni pedig azért kellett a panaszost, mert lépni nem volt hajlandó, az intézkedő rendőr fogást már nem válthatott, testközeli intézkedéskor nem adhatja fel az érintett mozgása feletti teljes befolyását. Az emberi testfelépítésből adódóan, amennyiben tolni próbálta volna a panaszost a karfeszítés folyamán, annak lábai a gördülési, illetve csúszási súrlódási ellenerő miatt a menetiránnyal ellentétesen elmozdulva a panaszos mögött lévő rendőr lábai alá kerültek volna, melynek következtében a további haladás nagymértékben megnehezült és balesetveszélyessé vált volna. A testi kényszer alkalmazása a panaszos testi épségét az indokoltnál nagyobb mértékben nem veszélyeztette, annak során sérülést nem szenvedett. A testi kényszer e módja nem eltúlzott, indokolatlan durvaságot nem jelentett, még akkor sem, ha az tulajdonképpen a panaszos testének húzásával valósult is meg.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszköz alkalmazása módjával szemben egy általános érvényű követelményt támaszt². E követelménynek, mint kötelezettségnek, a vizsgált rendőri intézkedés során alkalmazott testi kényszer tekintetében az intézkedő rendőr maradéktalanul megfelelt.

Az ehhez hasonló rendőri intézkedések jogi megítélésénél nem hagyható figyelmen kívül az a tény, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazása jellegéből adódóan szükségképpen az

² A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 57. § (2) bekezdése szerint: "A rendőr a kényszerítő eszköz alkalmazása során a testi épséghez fűződő jogokat köteles tiszteletben tartani, és a testi épséget csak a legszükségesebb mértékben veszélyeztetheti."

emberi méltósághoz fűződő jogot érinti, az abból származó egy vagy több alapjogot törvényes módon korlátozza.

A panaszos amikor a többszöri rendőri felszólításra sem volt hajlandó a számára előírt és általa vissza nem utasítható orvosi kezelésre³ elindulni, megszegte törvényi kötelességét⁴⁴ és a rendőr utasításával szembeszegült. Ezzel az Rtv. 47. §-ban – legenyhébb kényszerítő eszközként – biztosított testi kényszer alkalmazásának joga és kötelessége⁵ az intézkedő rendőr tekintetében megnyílt, illetve beállt. Ellentétben a képviselő által előterjesztett keresetlevél negyedik oldal második bekezdés utolsó zárójeles mondatrészében levont következtetéssel, a rendőrnek – mivel határozott utasítás alapján egyértelmű feladata volt a panaszos kényszertáplálásra történő elszállítása érdekében őt meghatározott időre a körletéből az IOM váróba kísérni – sem joga, sem módja nem volt mérlegelni azt a tény, hogy a panaszos kezelése szükséges-e, illetve, hogy a panaszos kezelését az orvos annak életveszélyes állapota miatt, vagy más okból rendelte-e el.

Az orvosi rendelvényben foglaltaknak ellenálló panaszos e magatartásával „kényszerhelyzetbe hozta” a rendőrt a kezelésre vonatkozó utasítás végrehajtásának törvényes eszközzel való kikényszerítésére. Ha a rendőr nem ezt tette volna, úgy a panaszos egészségének megromlásában, esetleges öngyilkosságában való közreműködése büntetőjogi konzekvenciát vont volna maga után. Ez az elfogadhatatlan eljárás, még időleges elvi megfontolás tárgyát sem képezhette, és a jövőben sem képezheti fogvatartást végző rendőri szerv részéről.

A jogalkotó, a rendőr számára a legenyhébb kényszerítőeszköz kivitelezése módjának megválasztásában lehetőséget ad mérlegelésre. E szándékot bizonyítja, hogy – ellentétben például a bilincs alkalmazási módjaival – a testi kényszer kivitelezésének módjait jogszabály nem részletezi a teljesség igényével. Ezeket az intézkedéstaktikai módszerek nemzeti és nemzetközi szintű – gyakorlati tapasztalatokon alapuló – fejlődése alakítja ki és formálja. Jelenleg testi kényszernek minősül egyebek mellett a megfogás, lefogás, eltávolítás, és az önvédelmi fogások alkalmazása is. E felsorolásból látszik, hogy a panaszos ellenállása folytán annak pusztta megfogása, illetve lefogása önmagában az intézkedés céljának elérésére

³ Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény „20. § (1) A cselekvőképes beteget - a (2)-(3) bekezdésekben foglaltakra tekintettel, illetőleg a (6) bekezdésben foglalt eset kivételével - megilleti az ellátás visszautasításának joga, kivéve, ha annak elmaradása mások életét vagy testi épségét veszélyeztetné.

(2) A beteg minden olyan ellátást, amelynek elmaradása esetén egészségi állapotában várhatóan súlyos vagy maradandó károsodás következne be, csak közokiratban vagy teljes bizonyító erejű magánokiratban, illetve írásképtelensége esetén két tanú együttes jelenlétében utasíthat vissza. Ez utóbbi esetben a visszautasítást az egészségügyi dokumentációban rögzíteni kell, amelyet a tanúk aláírásukkal hitelesítenek.

(3) A betegség természetes lefolyását lehetővé téve az életfenntartó vagy életmentő beavatkozás visszautasítására csak abban az esetben van lehetőség, ha a beteg olyan súlyos betegségben szenved, amely az orvostudomány mindenkori állása szerint rövid időn belül - megfelelő egészségügyi ellátás mellett is - halálhoz vezet és gyógyíthatatlan. Az életfenntartó, illetve életmentő beavatkozás visszautasítása a (2) bekezdés szerinti alaki előírások betartásával történhet. "

⁴ A harmadik országbeli állampolgárok és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény 61. § (4) bekezdés a) pontja értelmében az őrizetben lévő harmadik országbeli állampolgár köteles az őrizet végrehajtására szolgáló létesítmény rendjét megtartani, az ezzel összefüggő utasításoknak eleget tenni;

⁵ A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 59. ~ (1) bekezdése szerint "Kényszerítő eszköz alkalmazása feltételeinek fennállása esetén testi kényszert akkor kell alkalmazni, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. "

elégtelen mértékű kényszerítést jelentett volna. Ezért a következő eljárási lehetőség az eltávolítás az első és – mivel az intézkedés célját tekintve elégséges – egyetlen kényszerítő eszköz, amit alkalmazhatott a rendőr. A tényállásban megállapított mód a legenyhébb elégséges kényszer, hiszen ha a panaszos – ellenállásától elállva – önként lépett volna, akkor nem kellett volna húzni (eltávolítani), hanem – a kezdeti ellenállása miatt – a karkulcs alkalmazása mellett, mozgását kontrollálva csak kísérni kellett volna őt. Ekkor a megfogás elégséges lett volna az intézkedés céljának megvalósítása érdekében. Mivel azonban a panaszos magatartása folytán annak húzása szükségessé vált, így megalapozatlan a panaszos azon elvárása, hogy arányosabb intézkedést kellett volna választania a rendőrnek. A panaszos technikai eszközbe ültetése, az eszköz tolása és egyben a panaszos menekülésének megakadályozása céljából történő lefogása, illetve az intézkedés biztosítása, az intézkedés biztonságos kivitelezését jelentősen megnehezítette volna. Ezt igazolja az a tény is, hogy az intézkedés e formája (az eredetileg biztosítási feladatot ellátó rendőr kiváltása érdekében) még legalább egy fő beavatkozását igényelte volna. A rendőr a panaszos ellenállásából okkal hagyta számításán kívül az ellenszegülő panaszos ilyen, vagy egyéb – az intézkedést lassabbá és bonyolultabbá tevő – technikai eszközzel történő szállítását. Ha ugyanis ennek kivitelezése mellett felelősen dönt, – egyetértve a képviselő által előterjesztett keresetlevél harmadik oldalának utolsó bekezdés utolsó mondatában kifejtett véleményével – számításba kell vennie azt a lehetséges következményt is, hogy az amúgy sem együttműködő panaszos kerekesszékekben marasztalása, ellenszegülés esetén csak dulakodás árán megvalósítható, amely a panaszos emberi méltóságán túl testi épségének sérülése kockázatát is reálisan emelte volna. Ez értelmetlenül növeli az intézkedés kockázatát. Számításba kellett venni azt a tényt is, hogy a rendőrökkel ugyanazon zárt térben több más fogvatartott is tartózkodott. Az ilyen dulakodással együttjáró intézkedés pedig minden túlzás nélkül állíthatóan azt a többlet kockázatot is magában rejti, hogy a dulakodás látványa olyan indulatokat generálhat – az egyébként az intézkedésen kívülálló – fogvatartott személyekben, amely beavatkozásra serkentheti őket. Mindezek pedig rávilágítanak a keresetlevél harmadik oldal utolsó bekezdés első mondatában tényszerűen közölt szubjektív vélemény relativitására, miszerint a rendőr nem az emberi méltóságot legkevésbé sértő, legkevésbé megalázó módozatot választotta. A fent írt, és a tapasztalatok alapján reális veszélyt jelentő – a panaszolt rendőri intézkedés során megelőzött – konfliktus, annak esetlegesen a többi fogvatartott testi épségét is sértő eredményeiért az intézkedő rendőr fegyelmi, kártérítési, végső soron büntetőjogi felelősséggel tartozik.

A rendőri intézkedések során nem új keletű és nem egyedülálló az a tapasztalat, hogy egy dulakodással járó rendőri intézkedés, vagy fellépés, más jelenlevő és addig békés szemlélők agresszivitását is esetenként felkorbácsolja, beavatkozásra készítve őket. Ezzel a rendőr elveszíti a kontrollt az intézkedés kimenetele felett, és növeli a szükségtelen sérülések, balesetek és további intézkedések számát. A gyors, határozott, szakszerű rendőri intézkedés, nem enged teret szükségtelen és mindig többletkockázatot jelentő konfliktusok kialakulásának. A rendőrnek valamennyi intézkedése során erre kell törekednie, ezt is szem előtt tartva kell – felelőssége tudatában – eljárnia.

Alapítan, az egyes rendőri intézkedési helyzetek jellemzőitől teljes mértékben elrugaskodott a képviselő által a keresetlevél negyedik oldal harmadik zárójelbe bekezdésében foglalt kijelentés, miszerint az arányosság kérdésében „*a viszonyítási alap az arányosság tekintetében nem a tényleges ellenszegülés vagy támadás mértéke időben, térben és intenzitásban, hanem az(alap)jogkorlátozás mértéke.*”. Az intézkedő rendőr alapvető feladata az intézkedés eredményes befejezése. Az intézkedés mindig célhoz kötött. Acél elérését ellenszegülésével, ellenállásával veszélyeztető személlyel szemben csak olyan fokozatú és módozatú kényszerítő eszközt alkalmazhat a rendőr amely szükséges ugyanakkor

elégéses, az intézkedés céljának eléréséhez. Ez a mérték sok fokozatot ölel fel, amelyek a fizikai sérülések és jogkorlátozások különböző fokát szükség képpen magukkal vonják. A rendőrnek az adott, az esetek zömében gyors reakciót igénylő helyzetben a szükséges és arányos (elégéses) mértékű eszköz kiválasztásában csak a tanúsított ellenszegülés, ellenállás, esetenként a személye ellen irányuló támadás, azaz a hátráltatás mértéke ad támpontot. A hátráltatás mértéke, valamint az intézkedés céljának eléréséhez szükséges mértékű reakció azonnali felbecsülése után gyakran nyomban alkalmazni kell a megfelelő fokozatú és módosított legális erőszakot. A rendőrnek ezen objektív, az intézkedés helyszínén és idejében tanúsított magatartásokon és fennálló körülményeken kívül nem áll módjában elvont, az intézkedéssel érinthető minden – az emberi jogok folyamatos fejlődésének következtében folyamatosan bővülő körébe tartozó – alapjog korlátozása tekintetében elvi síkon, tudományos igényű alkotmányjogi tesztnek alávetni a lehetséges intézkedési módokat egyenként, majd így kiválasztani a megfelelő mértékű kényszerítést. Ez irreális, a rendőri intézkedést alapjaiban ellehetetlenítő elvárás volna, ismerte az ezen magas szintű, tudományos igényű, az alapjogok tartalmát is meghatározó tevékenységet folytató szervek jogszabályban megszabott, ügyintézési határidejét.

Ezért továbbra is fenntartom, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazása a törvényi rendelkezések alapján válaszlépés egy adott mértékű, típusú, intenzitású ellenszegülésre, támadásra vagy ezekkel való közvetlen fenyegetésre, illetve az intézkedés célját más módon veszélyeztető magatartásra. A kényszerítő eszköz alkalmazása tehát akkor arányos, ha a fenyegető, vagy tényleges ellenszegülés, támadás, illetve egyéb ellenállás mértékét sem időben, sem térben, sem intenzitásban nem haladja túl, tehát szükséges és elégéses a rendőri intézkedés végrehajtásának biztosításához.

A testi kényszer a panaszolt intézkedés során addig tartott, amíg a panaszos ellenállása nem tört meg. Sérülést nem okozott, a panaszost sérülés veszélye sem fenyegette eltúlzott mértékben, mivel a karfeszítéssel sérülést okozni csak a rendőr és a panaszos legalább közepes mértékhez közeli, és ellentétes irányú fizikai erő kifejtésével, a kar továbbfeszítésével lehetett volna, ez azonban sem a rendőr sem a panaszos részéről nem történt meg.

A kényszerítő eszközök szükségképpen korlátozzák az emberi méltóságot és az abból levezethető egyes alkotmányos alapjogokat. Ezzel a korlátozással mindenkinek számolnia kell, amikor olyan jogellenes magatartást tanúsít, amely kényszerítő eszköz alkalmazását lehetővé, egyben szükségessé teszi. Így történt ez a panaszos esetében is.

Figyelembe véve a fent írtakat, alaptalan a panaszos saját jogellenes magatartásával, ellenállásával "kikényszerített" rendőri intézkedéssel szembeni az arányosságra vonatkozó elvárása. Eszerint a rendőr valamely – a képviselő által konkrétan meg nem határozott – más, olyan módszerrel alkalmazzon testi kényszerítést, amely bár szükségképpen fizikai kényszerítést jelent, mégis – az említett szükségesség-arányosság jogszabályi követelményén túl – azt a panaszos szubjektív értékítélete szerint elfogadható mértékű és módú jogkorlátozásnak élje meg az adott feszült helyzetben és azt követően. Alaptalan a képviselő által benyújtott keresetlevél negyedik oldal utolsó bekezdésében támasztott elvárás is, miszerint a rendőr mielőtt a panaszos saját jogellenes magatartása miatt szükségessé vált kényszerítő eszközt alkalmazza, az Őrölt Szálláson a napirend szerint zajló élettől eltérő, azonnali intézkedések bevezetésével előbb a többi fogvatartott jogait korlátozza, akik esetleges gyanakvása és ellenszegülése folytán még feszültebb helyzetet teremthetett volna, további intézkedések válhattak volna szükségessé, és az elzárás miatt okkal feltételezhetők volna, hogy társuk tetteleges bántalmazására készülnek a rendőrök. E lehetőségeket – a már fent is kifejtett okok miatt – minden esetben mérlegelni kell a rendőrnek, és okkal dönthetett úgy, hogy mások

jogait nem korlátozza azok körleteikbe történő visszaparancsolásával, bezárásával azért, hogy a panaszossal szemben – jogellenes magatartása folytán – szükségessé vált gyors, néhány másodpercig tartó intézkedését foganatosítsa. Szemben a keresetlevél harmadik pontjában kifejtett képviselői véleménnyel, a jogellenes magatartás miatt, az intézkedés céljának elérésére alkalmazott testi kényszer érintheti a panaszos becsületét, méltóságát, de kellő jogalappal, valamint a panaszos kíméletével végrehajtva (nem meztelenítették le, nem volt szeméremsértő, szükségtelen fájdalmat okozó a karkulcs alkalmazása) azt nem sérti, így nem ütközött a megalázó bánásmód tilalmába. Mindezekon túlmenően a panaszos érzékelve méltatlan helyzetét elállhatott volna a jogellenes magatartásától, ám ezt nem tette, ezzel vállalva a testi kényszer kétség kívül e vonatkozásban is a méltóságot érintő következményét.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

IV.

A Panasztestület állásfoglalásában tett egyes megállapításaival a határozat III. részében foglalt, továbbá az alább kifejtett indokok alapján nem értek egyet.

Az Rtv.-nek a panaszban is idézett 47. §-a arról is rendelkezik, hogy a rendőr a testi kényszer cselekvésre, vagy cselekvés abbahagyására bírás céljából alkalmazhatja. A Szolgálati Szabályzat testi kényszerre vonatkozó szakasza⁶ a rendőr kötelességévé teszi a testi kényszer alkalmazását.

Az állásfoglalás szerint a panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer emberi méltóságot sértő illetőleg megalázó bánásmód tilalmába ütköző volt.

Az Alkotmány 54. § (1)-(2) bekezdése, valamint az alkotmánybírósági határozatból⁷ kiemelt idézet alapján a Panasztestület arra a következtetésre jutott, hogy „Az alkotmánybírósági gyakorlat szerint tehát az élethez és az emberi méltósághoz való jog egységet alkot és így, oszthatatlan egységében korlátozhatatlan alapjog. Ezt alapul véve nincsen és nem is létezhet olyan jogszerű indok, amely megalapozhatná a panaszossal való bánásmódot.”

A Panasztestület ezen megállapításával mintha megkérdőjelezné az alkalmazott testi kényszer jogalapját is. Ezzel szemben állásfoglalásában maga is megjegyzi „a panaszos elszállítására testi kényszer alkalmazása nélkül nem is kerülhetett volna sor, hiszen - ahogy ezt ő maga is elismeri -feküdt, nem volt hajlandó felkelni és elmenni a kezelésre.”

⁶ A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 59. § (1) bekezdése szerint „Kényszerítő eszköz alkalmazása feltételeinek fennállása esetén testi kényszer akkor kell alkalmazni, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. ”

⁷ A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. Törvény 54. § (1) bekezdése: „A Magyar Köztársaságban minden embernek veleszületett joga van az élethez és az emberi méltósághoz, amelytől senkit nem lehet önkényesen megfosztani. ”

Az Alkotmánybíróság a 23/1990. (X. 31.) számú határozata V. rész 2. pontja: „Az emberi élet és az emberi méltóság elválaszthatatlan egységet alkot és minden mást megelőző legnagyobb érték. Az emberi élethez és az emberi méltósághoz való jog ugyancsak egységet alkotó olyan oszthatatlan és korlátozhatatlan alapjog, amely számos egyéb alapjognak forrása és feltétele.”

Az Rtv. VI. fejezete a kényszerítő eszközök felsorolásáról illetve alkalmazásuk feltételeiről, szabályairól szól. A fejezet a törvényi feltételek megléte esetén lehetővé teszi, hogy a rendőr intézkedése során egyebek mellett testi kényszert, bilincset, vegyi eszközt, elektromos sokkoló eszközt, rendőrbotot, szolgálati kutyát, lőfegyvert alkalmazzon. Hangsúlyozva még egyszer, hogy bármely kényszerítő eszközt a rendőr csak a törvényben kimerítően felsorolt, illetve rögzített törvényi feltételek megléte esetén alkalmazhat, a rá vonatkozó jogszabályban foglalt fokozatosság elvét is betartva⁸.

A fent felsorolt és a felsorolásból mellőzött kényszerítő eszközök alkalmazása általában az emberi méltósághoz fűződő jogot⁹, továbbá más alkotmányos alapjogokat szükségképpen korlátoz valamilyen mértékben.

Ezen megállapítást támasztja alá az Rtv. 17. §-a¹⁰, illetve a Panasztestület által az ügyben hivatkozott Alkotmánybírósági határozat azon megállapítása, hogy az Alkotmány 54. § (1), bekezdésében rögzített élettől és emberi méltóságtól való önkényes megfosztás tilalma „nem zárja ki az élettől és az emberi méltóságtól történő nem önkényes megfosztás lehetőségét.”

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény XII. fejezet 54. § (1) és (2) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100.§ (1) bekezdés a) pontja valamint a 109. § (1) és (3) bekezdése, 111. § (1) és (3) bekezdései;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 17. § (1) bekezdése, 92. § (1) bekezdése, a 93/ A § (7) és (9) bekezdései;
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 20. §(1)-(3) bekezdései;
- A harmadik országbeli állampolgárok és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény 61. § (4) bekezdés a) pontja;
- A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 57. § (2) bekezdése, 58. § (1) bekezdése, 59. § (1) bekezdése;

Budapest, 2009. december „ „

Dr. Bencze József r. altábornagy

⁸ A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 58. § (1) szerint: „A kényszerítő eszközök Rtv. szerinti meghatározásának sorrendje fokozatosságot is jelent, súlyosabb kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az enyhébb kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre, vagy sikere eleve kilátástalan.”

⁹ Az Alkotmánybíróság a 23/1990. (X. 31.) számú határozata, dr. Sólyom László párhuzamos véleménye.

¹⁰ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 17. § (1) bekezdése szerint „A Rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.”